

АНАЛІЗ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ НА ОСНОВІ МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГІВ

Вернидуб Н.О., асистент, Омельяненко В.А., асистент, Савельєва Г.С.,
студентка

Сумський державний університет

Для аналізу ефективності міжнародної участі України в міжнародних інноваційних процесах доцільно проаналізувати світові рейтинги, які включають показники розвитку національних інноваційних систем.

Відповідно до Глобального індексу конкурентоспроможності за оснащеністю новими технологіями (підіндекс «технологічна готовність») Україна знаходиться на 83 місці проти 80 у попередньому році, що спричинено зниженням місця за показниками розвитку нових технологій.

Рейтинг України за підіндексом «інновації» у 2010-2011 рр. знизився до 63 місця проти 62 порівняно з 2009-2010 рр. На зниження вплинуло погіршення його складових, зокрема: інноваційна спроможність (37 проти 32), якість науково-дослідних інститутів (68 проти 56), взаємозв'язки університетів з промисловістю у сфері досліджень і розвитку (72 проти 64), державні закупівлі новітніх технологій і продукції (112 проти 85).

На нашу думку, до інноваційного підіндексу необхідно внести показник глобалізації НІС, який можна визначити на основі аналізу патентної статистики та статистики НДДКР, спільних з іноземними вченими.

Експериментальні розрахунки для України дозволяють визначити місце нашої країни у рейтингу відповідно European Innovation Scoreboard. Україна знаходиться в останній за рівнем інноваційності – четвертій – групі «наздоганяючих країн». Порівняно з іншими країнами ЄС відставання України становить: від групи «країн-лідерів» – приблизно у 3 рази (Швеція – 0,68), від групи «країн-послідовників» – 2 рази (Великобританія – 0,48), від країн групи «помірні інноватори» – 1,6 рази (Норвегія – 0,35). З точки зору інноваційного розвитку, Україна знаходиться на рівні Росії та Болгарії.

На нашу думку, сьогодні інноваційний розвиток не можна розглядати відокремлено від процесів глобалізації, оскільки інновації, особливо в сфері високих технологій, носять глобальний характер.

Рівень глобалізації країнах світу вимірюють за допомогою індексу KOF Index of Globalization. Цей індекс складається із трьох субіндексів: *економічна глобалізація* (міжнародні потоки товарів, капіталу і послуг), *соціальна глобалізація* (поширення ідей, інформації, зображень і потоки людей) і *політична глобалізація* (участь країни в міжнародних організаціях і міжнародній діяльності).

Отримані результати дозволяють стверджувати про існування залежності між рівнем глобалізації та інноваційним розвитком виходячи з даних 2007-2008 рр., яку можна апроксимувати за допомогою лінійної регресії. Таким чином, збільшення значень KOF Index of Globalization для буде лінійно відповідати збільшенню значень Global Innovation Index.

Ще одним з «інтеграційних» індексів є Індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index), який сформований на основі трьох груп:

1) сприятливість середовища (ринкового, політичного та інфраструктури) для розвитку інформаційних технологій: рівень конкуренції,

інноваційний потенціал, можливість фінансувати нові проекти;

2) готовність суспільства, бізнесу та урядовців до використання нових технологій: доступність мережі Інтернет у школах, вартість мобільного зв'язку, державна політика в сфері інформаційних технологій, доступність ІТ для бізнесу, витрати на дослідження і розробки в галузевому розрізі;

3) поточний ступінь використання інформаційних технологій на державному, бізнесовому та приватному рівнях: кількість персональних комп'ютерів, інтернет-користувачів, абонентів мобільного зв'язку, наявність робочих інтернет-ресурсів урядових організацій, а також кількість інформаційних технологій країна виробляє і споживає.

Україна займає 90 місце із 139 країн за індексом ІМГ у 2010–2011 роках. Україна втратила 15 позицій порівняно із ІМГ за 2008–2009 роки через те, що залишилась позаду інших країн за стимулюванням ІКТ. Країна займає 98 місце за субіндексом середовища, 82 за субіндексом готовності та 86 за субіндексом використання. Її ринкове середовище (128 місце) є непривабливим, а регуляторне середовище для використання ІКТ (122 місце) залишає бажати кращого. Субіндекс готовності показує, що готовність населення є досить високою в Україні (28 місце), тоді як готовність бізнесу та уряду є низькою (місця відповідно 106 та 122). Низька готовність бізнесу пов'язана із несприятливим діловим середовищем, тоді як низька готовність уряду може бути пояснена відсутністю чіткої стратегії ІКТ. Україна займає 120 місце серед 139 країн за рівнем надання урядом ІКТ пріоритетного значення. Варто зазначити, що, незважаючи на зростання значення індексу, Україна скочується вниз по рейтингу у зв'язку з розвитком інших країн.

Забезпечення конкурентоспроможності України неможливе без інноваційного розвитку. Для цього необхідно проаналізувати існуючі пріоритети інноваційного розвитку з точки зору міжнародного аспекту (можливість експорту технологій та високотехнологічних товарів, міжнародного інноваційно-технологічного співробітництва та кластеризації).

1. Давыдов, А.А. Глобализация и инновационное развитие: гипотеза для России [Електронний ресурс]. – М.: РОС. – 2010. – Режим доступу: www.ssa-rss.ru/files/File/info/Globalization_Innovation.pdf

2. Інноваційна спроможність та технологічна готовність української економіки у міжнародних порівняннях [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uiniei.kiev.ua/viewpage.php?page_id=432

Економіка та менеджмент: перспективи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 22–24 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 30-31.